

حضرت آیت‌الله جنتی «دام عزّه»

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم؛

در خصوص «طرح دوفوریتی استفساریه قانون اصلاح مواد (۹) و (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، ...» مصوب ۸۶/۱۱/۲ مجلس، مورد بررسی و نتایج حاصله، جهت استحضار تقدیم می‌گردد.

۱- قانون «تنظیم بخشی از مقررات مالی تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، ...» در مورخه ۱۳۸۲/۵/۲۶ به تصویب مجلس رسید.

۲- ذیل مواد (۹) و (۱۰) از قانون مزبور، مصرح است به اینکه «... اعتبارات مورد نیاز را در یک ردیف مشخص و جداگانه در قالب بودجه کل کشور در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد.»

۳- به موجب «قانون اصلاح مواد (۹) و (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی و ...» مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۲۶ مجلس، علاوه بر استمرار یافتن قانون تا پایان برنامه چهارم توسعه، به موجب تبصره ذیل ماده واحده، مجدداً تأکید گردیده که «... بار مالی ناشی از مستمری متعلقه ... سهم خود را ... در بودجه سنواتی ... منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.»

۴- مجلس، در دو مرحله به تفسیر مواد (۹) و (۱۰) از قانون مزبور مبادرت نموده که مرحله اول مواجه با دو فقره ایراد از ناحیه شورای محترم نگهبان گردیده و تفسیر اخیر، جهت اعلام نظر در اختیار اعضاء محترم شورا می‌باشد.

۵- به نظر می‌رسد، مجلس محترم در هر دو مرحله، عمداً یا سهواً با قطع نظر از تبصره ذیل «قانون اصلاح مواد (۹) و (۱۰)، که اصلاحیه مزبور، بر اختصاص سهم تعیینی به سازمان تأمین اجتماعی تأکید و تصریح گردید، مبادرت به تفسیر نموده و با توسعه دامنه شمول قانون، با این

توجیه که در مواد (۹) و (۱۰) هیچگونه «... نامی از صندوق خاصی نیآورده...» سهم مزبور را قابل بهره‌برداری توسط بیمه‌شدگان تحت پوشش کلیه صندوق‌های بازنشستگی دانسته است. (اعم از سازمان تأمین اجتماعی، صندوق‌های بازنشستگی کشوری و لشگری و خواه اینکه صندوق‌های موصوف از حیث تأسیس و تشکیل منبعث از قانون باشند یا نباشند).

۶- از دیگر ادله استنادی مجلس محترم در تفسیر اخیر، ماده (۴) آیین‌نامه اجرایی مصوب هیأت وزیران، می‌باشد. (پیوست ۱)، اشکال به نظریه تفسیری از این حیث وارد است که به موجب صدر ماده (۴) آیین‌نامه استنادی، صرفاً به امکان استفاده «سازمان تأمین اجتماعی و سایر صندوق‌های ذریبط معادل مبلغ دریافتی از کارفرمایان» تصریح نموده است، حال آنکه ذیل مواد (۹) و (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی، مصوب ۱۳۸۲ و هم‌چنین تبصره ذیل ماده واحده «قانون اصلاح مواد (۹) و (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی و ...» مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۲۶ مجلس، ناظر بر وجوهی است که «در صورت کافی نبودن منابع صندوق بیمه بیکاری - که کارفرمایان مبادرت به دریافت آن از کارگران مشمول قانون می‌نمایند - دولت، هر ساله اعتبارات مورد نیاز را به عنوان ۵۰ درصد مابه‌التفاوت کسورات در قالب بودجه سالانه در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار دهد» علیهذا مبرهن است که ارقام مندرج در ماده (۴) آیین‌نامه، عملاً سوای آن چیزی است که دولت به عنوان مابه‌التفاوت کسورات تا سقف ۵۰ درصد مکلف به تأمین آن است، این وجه بر تصریح قانون، قطعاً در اختیار سازمان تأمین اجتماعی قرار خواهد گرفت و لاغیر. لذا استناد مجلس به آیین‌نامه مصوب دولت، در تکمیل و توجیه نظریه تفسیری خود از این حیث فاقد وجاهت به نظر می‌رسد.

۷- مضافاً اینکه به نظر می‌رسد در فاصله سال ۸۲ لغایت ۸۵ یعنی فاصله زمانی بین ۱۳۸۲/۲/۲۶، تاریخ تصویب قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه در ۱۳۸۵/۱۰/۲۶، تاریخ تصویب ماده واحده قانون اصلاح مواد (۹) و (۱۰) قانون مزبور، که با الحاق تبصره‌ای به ذیل ماده واحده، به تصویب مجلس رسید، دیگر صندوق‌های بازنشستگی، به موجب ماده (۴) آیین‌نامه دولت، بهره‌مند از اعتبارات تخصیصی

بوده‌اند، لکن از تاریخ تصویب اصلاح قانون که به موجب تبصره الحاقی بر اختصاص اعتبارات به سازمان تأمین اجتماعی تأکید و تصریح گردیده، صندوق‌های مزبور، متوجه منع قانونی در استمرار بهره‌مندی از اعتبارات مزبور گردیده، لذا با توسل به نهادهای ذی‌صلاح، در صدد آن برآمده‌اند تا از طریق اصلاح مجدد یا تفسیر قانون، موجباتی فراهم گردد تا امکان ادامه استفاده، کماکان مقدور گردد. ذیلاً به نقل دو گزینه در خصوص مورد بسنده می‌گردد.

الف: «نظر به تمدید مدت اجرای ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور تا پایان برنامه چهارم، با افزودن تبصره‌ای که در آن صراحتاً اجرای برنامه موصوف مقید و محدود به سازمان تأمین اجتماعی شده است، مقرر گردید تلاش شود با اصلاح یا تفسیر مفاد تبصره مذکور توسط مراجع ذیربط، نام سایر صندوق‌های بازنشستگی نیز در تبصره قید شود و یا مرجع تأمین‌کننده و پرداخت‌کننده بار مالی اجرای ماده (۱۰) موصوف در مورد سایر صندوق‌های بازنشستگی نیز مشخص و معین گردد تا صندوق هم بتواند نسبت به اجرای آن جهت اعضاء خود اقدام نماید.»

(خلاصه مصوبات و مطالب مطروحه در شورای عالی سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران مورخ ۱۳۸۶/۴/۲۴، برگرفته از سایت قانون بازنشستگی آینده‌ساز، پیوست ۲)
ب: با عنایت به اقدام مجلس به تصویب قانون اصلاح مواد (۹) و (۱۰) قانون تنظیم بخشی ... در سال ۸۵، که به موجب تبصره ذیل آن، سایر صندوق‌های حمایت و بازنشستگی از جمله صندوق آینده‌ساز، مستثنی از شمول قانون گردیده‌اند، اظهار تأسف گردیده و با ارسال نامه‌هایی به معاون اول ریاست محترم جمهوری، خواهان اصلاح مجدد قانون شده‌اند.

(اظهارات دبیر اجرایی خانه کارگر تبریز، برگرفته از سایت حقوق کار و تأمین اجتماعی و به نقل از خبرگزاری کار ایران، مورخ سه‌شنبه ۸۶/۳/۲۲، پیوست ۳)
با عنایت به مراتب فوق، به نظر می‌رسد:

اولاً، در اینکه با الحاق تبصره ذیل ماده واحده «قانون اصلاح قانون تنظیم بخشی از مقررات ...» مصوب ۸۵/۱۰/۲۶، برای مجلس محترم واضح و مبرهن بوده که سایر صندوق‌های

بازنشستگی مستثنی از شمول قانون خواهند بود.

ثانیاً، اقدام مجلس به دو مرحله تفسیر و اصرار بر شمول و تسری دادن به سایر صندوق‌های بازنشستگی، علاوه بر اینکه، موضوع به لحاظ توسعه شمول قانون، از مقوله تفسیر نبوده و بلکه تقنین است، اقدام مجلس در تفسیر قانون، با عنایت به وجود تبصره الحاقی، نوعی اجتهاد نهاد محترم مجلس در مقابل نصی است که خود سال قبل یعنی سال ۱۳۸۵ مبادرت به تصویب آن نموده است. به همین دلیل در اظهار نظرهای تفسیری، هیچگونه اشاره‌ای نفیاً یا اثباتاً - عمداً یا سهواً - به وجود تبصره مزبور ننموده است.

ثالثاً، شایسته بود تا ریاست محترم مجلس، آیین‌نامه اجرایی دولت را که به موجب آن، دیگر صندوق‌های بازنشستگی (حسب مورد) علی‌السویه برخوردار از اعتبارات مورد نظر در کنار سازمان تأمین اجتماعی گردیده‌اند را در اجرای ذیل اصول ۸۵ و ۱۳۸ قانون اساسی، به علت مغایرت با قوانین عادی، جهت تجدید نظر به دولت اعاده می‌نمود که مع‌الاسف، مجلس به جای اقدام مزبور، مبادرت به تفسیر قانون نموده است.

تفسیر به عمل آمده، با عنایت به مراتب فوق، علاوه بر مغایرت با اصل ۷۵ از حیث متضمن بار مالی بودن به دلیل توسعه شمول قانون، مغایر با نظریه تفسیری شورای محترم نگهبان ناظر بر اصل ۷۳ قانون اساسی نیز می‌باشد. تصاویر پیوست‌ها، به ضمیمه تقدیم می‌گردد. / ۱۳۸۶

قربانعلی مهری

قائم‌مقام مرکز تحقیقات

روزنامه رسمی شنبه ۱۳۸۳/۰۱/۲۲ شماره ۱۷۲۱۶

آیین نامه اجرایی ماده(۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

شماره ۱۳۹۲/ت/۳۰۳۷۰-ه - ۱۳۸۳/۱/۱۹

وزارت صنایع و معادن - وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱/۹ بنابه پیشنهاد مشترک وزارتخانه های صنایع و معادن، اموراتصادی و دارایی، سازمانهای مدیریت و برنامه ریزی کشور و تامین اجتماعی و به استناد ماده (۲۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۲ - آیین نامه اجرایی ماده(۹) قانون یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی ماده(۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱- شرکتهای صنعتی مشمول این آیین نامه، واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره برداری از وزارت صنایع و معادن یا سایر مراجع قانونی خواهند بود.

ماده ۲- در صورت توافق تشکل کارگری (موضوع تبصره(۴) ماده(۱۳۱) قانون کار) و مدیریت هر شرکت، تعداد نیروی انسانی مازاد هر بخش در چهارچوب طرح ارتقای کیفیت و بهره وری، طی صورتجلسه ای تعیین می گردد.

ماده ۳- کارفرما فهرست اسامی افراد موضوع ماده (۲) این آیین نامه را به انضمام صورتجلسه فوق الذکر، طی نامه ای به سازمان تامین اجتماعی محل اعلام می نماید و افراد معرفی شده با رعایت ضوابط مقرر در بند «الف» ماده(۷) قانون بیمه بیکاری تحت پوشش قرار می گیرند.

تبصره - کارفرما موظف است یک نسخه از فهرست اسامی را به واحد کار و اموراتجماعی محل و کار گروه استان جهت اطلاع منعکس نماید.

ماده ۴ - در صورت عدم توافق تشکل کارگری و مدیریت شرکت درمورد نیروی مازاد، کارفرما می تواند درخواست خود را به انضمام نظرات طرفین به دبیرخانه موضوع تبصره (۱) ماده (۵) این آیین نامه ارسال نماید.

ماده ۵ - اعضای کارگروه موضوع ماده (۹) قانون فوق الذکر عبارتند از:

- ۱- نماینده سازمان صنایع و معادن استان.
 - ۲- نماینده اداره کل کار و امور اجتماعی استان.
 - ۳- نماینده سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان.
 - ۴- نماینده اداره کل تامین اجتماعی استان.
 - ۵- یک نفر از تشکل کارگری استان با معرفی تشکل عالی کارگری.
 - ۶- یک نفر از تشکلهای صنعتی (کارفرمایی) استان با معرفی تشکل عالی کارفرمایی.
- تبصره ۱-** ریاست کارگروه با نماینده وزارت صنایع و معادن بوده و دبیرخانه کارگروه در سازمان صنایع و معادن استان تشکیل می شود.

تبصره ۲ - دبیرخانه موظف است برای کلیه جلسات از اعضای کارگروه کتبا دعوت به عمل آورد.

جلسات با حضور دوسوم اعضاء رسمیت یافته و با حداقل ۴ رای تصمیمات آن لازم الاجراء خواهد بود.

تبصره ۳ - دبیرخانه، تشکل عالی کارگری و کارفرمایی را از وزارت کار و اموراجتماعی استعلام می کند.

ماده ۶- تصمیم های کارگروه مذکور به سازمان تامین اجتماعی محل و کارفرما برای اجرا ابلاغ می گردد.

ماده ۷ - تاریخ شروع پرداخت مقرری بیمه بیکاری براساس اعلام ترک کار توسط کارفرما مبتنی بر صورتجلسات موضوع مواد (۳) و (۶) این آیین نامه (حسب مورد) خواهد بود.

ماده ۸ - کسری اعتبارات مربوط به اجرای این آیین نامه توسط سازمان تامین اجتماعی درهرسال پیش بینی و به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور جهت بررسی، تایید و درج در بودجه های سالیانه پیشنهاد می گردد.

معاون اول رییس جمهور - محمدرضا عارف

شماره: ۳۴۹۹

تاریخ: ۱۳۸۶/۱۱/۰۹

پیوست: دارد

روزنامه رسمی دوشنبه ۱۳۸۳/۱۱/۱۹ شماره ۱۷۴۶۶

اصلاح آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و

شماره ۳۲۱۸۹ت/۶۶۲۵۳ هـ ۱۳۸۳/۱۱/۱۴

اصلاح آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران

وزارت صنایع و معادن - وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور
هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۱/۷ با توجه به نظر رئیس مجلس شورای اسلامی، موضوع نامه شماره ۱۰۹۸۴۰/۷۶۴۳/ب مورخ ۱۳۸۳/۱۰/۹ تصویب نمود:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۰۳۷۰ت/۷۹۴ هـ مورخ ۱۳۸۳/۲/۲۷ به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- در بند «۱» ماده (۱) آیین‌نامه از تاریخ اعلام ایراد پس از عبارت «یک نفر کارگر جدید (جایگزین)» عبارت «به استثنای اشخاص موضوع ماده (۱۸۸) قانون کار» اضافه می‌گردد.

۲- در ماده (۴) پس از عبارت «به سازمان تأمین اجتماعی» عبارت «و سایر صندوقهای ذی‌ربط» اضافه

می‌گردد.

اصلاحات موضوع این تصویب‌نامه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آیین‌نامه یادشده لازم‌الاجراست.

معاون اول رئیس جمهور - محمدرضا عارف